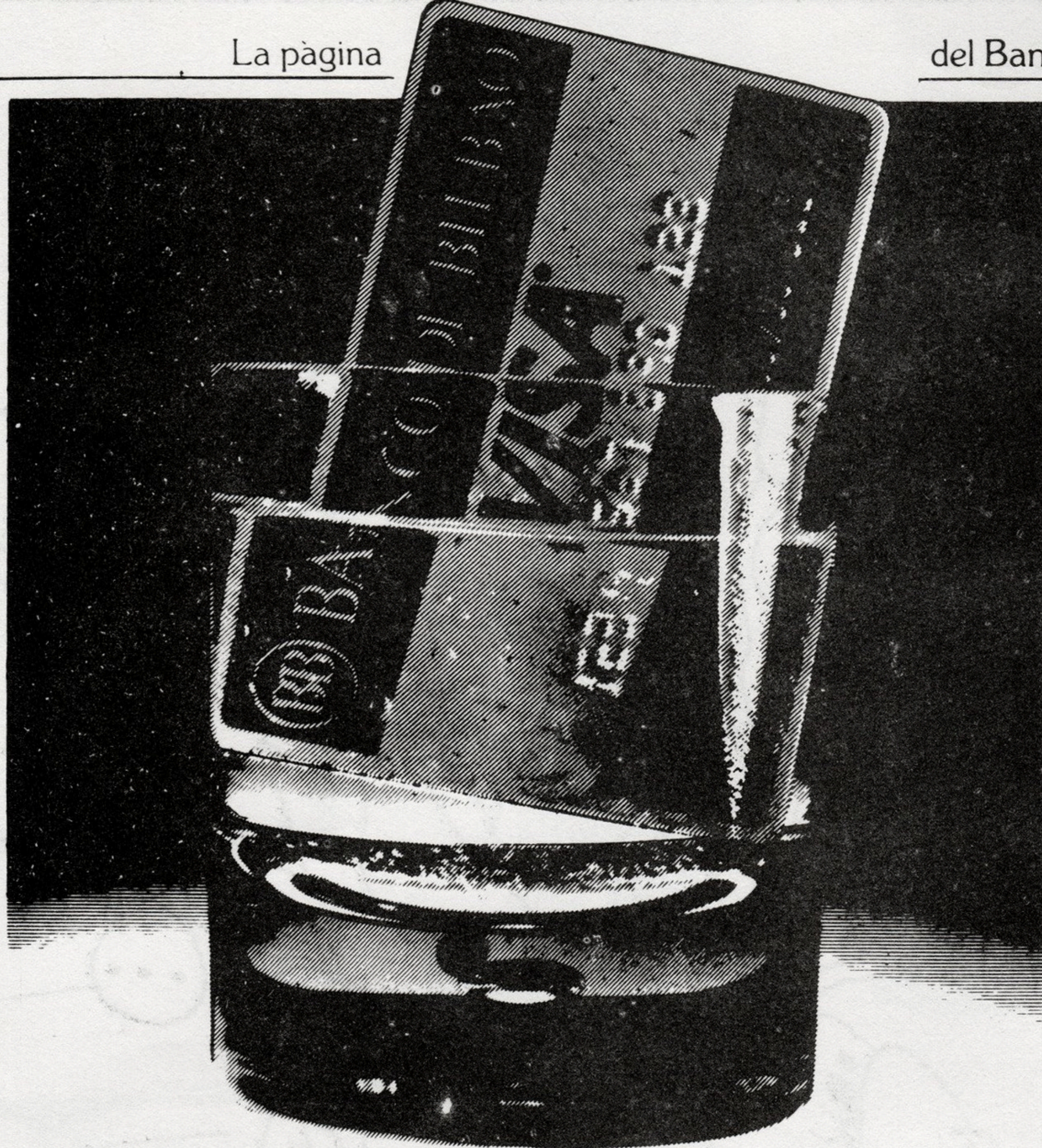

AGrupació
Cultural

FOLKLÒRICA
BARCELONA

OCTUBRE-NOVEMBRE 1979

**Utilitzi diner
inarrugable, inencongible,
indeformable, petit, net,
personal i irrompible.**

**ELS TEMPS CANVIEN.
I TAMBÉ LA FORMA
DE PAGAR.**

Reconeixi-ho. El diner, tal com l'hem conegut des de que erem nens té més inconvenients que avantatges.

Es millor tenir-lo al Banc, produint beneficis.

I utilitzar, per a pagar, quelcom molt més còmode, més simple, que faciliti l'administració personal, que serveixi arreu del món i que, si es vol, fins i tot serveixi per a ajornar els pagaments sense haver de dir-ho a ningú.

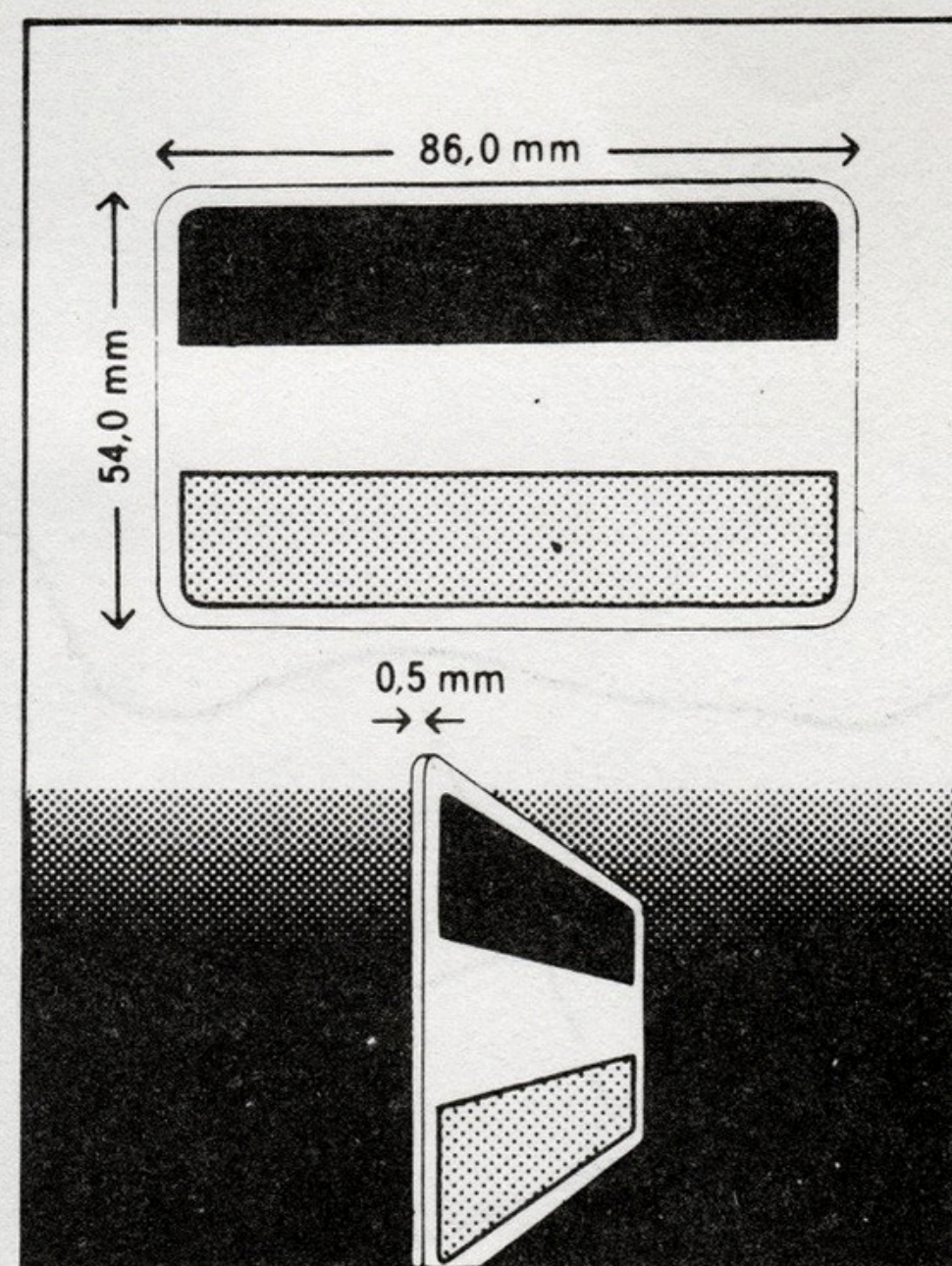
La Targeta BANC DE BILBAO.

**PAGUI SENSE
NI UN CÈNTIM
DE RECÀRREC DES DE
CASA SEVA, AMB RETARD
I AMB FACTURA A LA VISTA.**

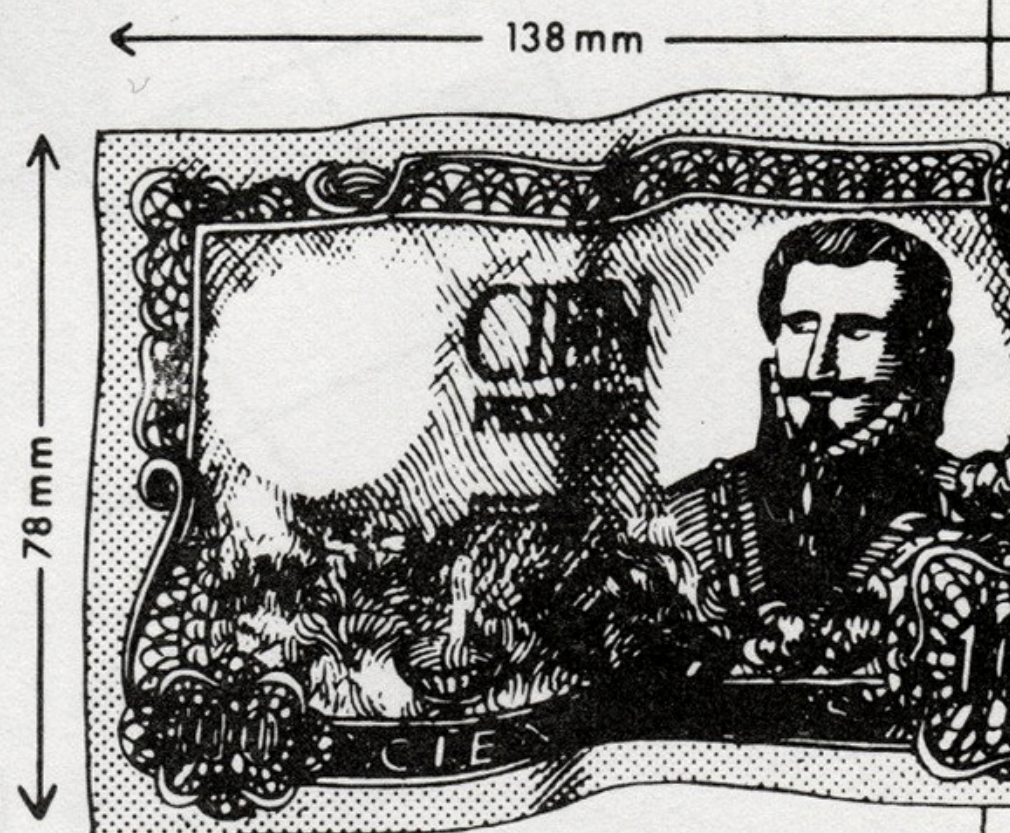
Hi ha molts milers d'establiments de tot tipus arreu del país on, al moment de pagar, només cal que ensenyi la seva Targeta Banc de Bilbao.

A final de mes rebrà al seu domicili la llista de despeses del darrer mes aplegades en un sol resum de compte.

I per primera vegada podrà saber on, quan, i en què se'n va el diner. Podrà administrar-se molt

millor. Controlarà les seves despeses o, al menys sabrà cap a quina direcció vola el diner.

**SI VOL, PAGUI A LA
SEVA CONVENIÈNCIA.**

Pagui setmanas després al Banc de Bilbao el preu exacte de les seves compres, sense ni un sol cèntim de recàrrec. Pagui donant ordre a la seva oficina del Banc o Caixa d'Estalvis habitual.

Però si ho desitja, pot ajornar els pagaments a la seva conveniència, en el qual cas caldrà abonar també l'interès reglamentari autoritzat per a aquest tipus de crèdits.

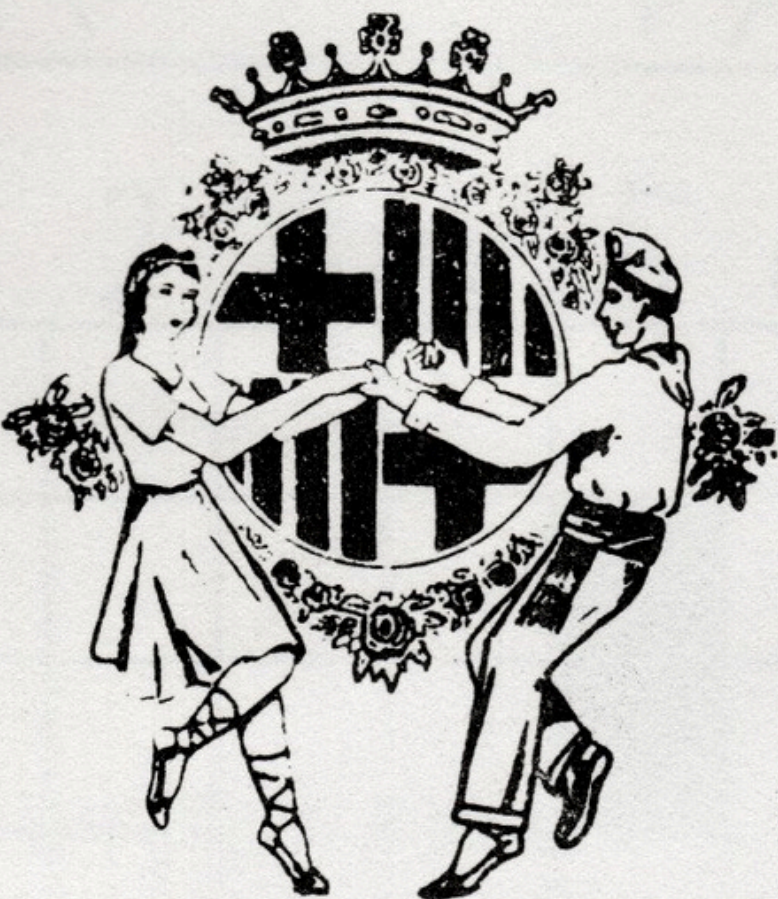
Ja ho veu, el diner elimina problemes.

Però la targeta Banc de Bilbao —inarrugable, inencongible, indeformable, etc., etc., elimina els problemes del diner.

**TOT HO VEURÀ
MÉS CLAR AL**

BANC DE BILBAO

AGRUPACIÓ CULTURAL FOLKLORICA BARCELONA

Carrer del Pi, 6/ Telèfon 318 85 37/ Barcelona - 2

BUTLLETÍ PER ALS SOCIS I DELS SOCIS

Octubre-Novembre

1979

Número 0

SUMARI:

Ressó (pàgina 5)

Programa Festes 57. Aniversari (pàgina 6)

Noticiari Social . L'Expressió Corporal (pàgina 7)

Aquestes Nostre Festes (pàgines 8 i 9)

Secretaria ens informa (pàgines 10 i 11)

Parlen les seccions (pàgina 12)

D'Ací i d'allà (pàgines 13-17)

Gastronomia Catalana (pàgines 18 i 19)

Curiositat (pàgina 19)

Aula de Català (pàgina 20)

Per passar l'estona (pàgina 21)

Presentació (pàgina 22)

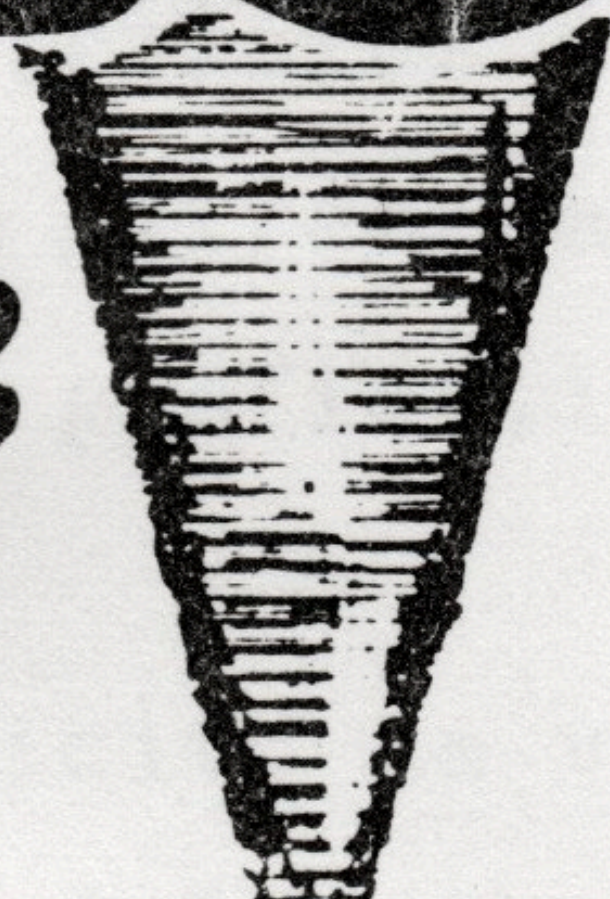
**ESQUI
CAMPING
ESCALADA
SPORTS**

SANJUST

CANUDA, 6-BARCELONA(2)

Tel. 302 36 95

RESSÓ

Benvolguts consocis:

Altra volta ens trobem a les portes de les nostres tradicionals Festes d'Aniversari i aquest any , les celebrem sota un clima de recuperació de la nostra personalitat nacional, com a poble, i en la consecució dels nostres ideals, en l'aprobació de l'Estatut d'Autonomia.

Aquest fet, ens porta a pensar en els nostres socis que tant lluitaren per tal motiu , i que mantingueren encesa la flama sardanista de la nostra Agrupació, durant uns anys de trista memòria per tots els catalans.

Com a President de l'Agrupació i com a jove, a l'escriure aquest RESSÓ , no podria oblidar aquestes persones, moltes de les quals no he tingut el goig de conèixer. Siguin doncs , aquestes Festes un homenatge per a ells.

Bé , amics: les nostres Festes d'Aniversari d'enguany comten, amb un seguit d'actes que s'aniran desenvolupant en els mesos de novembre i desembre.

El proper dia 10 de novembre, es durà a terme l'acte del Pregó de Festes, a càrrec del Sr. Coll i Alentorn, conegut historiador del nostre país.

Res més amics, Bones Festes i un crit fort:

VISCA L'AGRUPACIÓ

JORDI FONT I ORTI

President

FESTES 57 ANIVERSARI

NOVEMBRE

NOVEMBRE

DESEMBRE

DESEMBRE

1. Diapositives Muntanya.

2.

3. Concurs Diapositives.

4. Ballada Plaça Sant Jaume
Cobla Principal de Coll-
blanc.

5.

6.

7.

8. Assemblea Muntanya.

10. Pregó de les Festes a
càrrec del Sr. Coll i
Alentorn (8h. vespre).

11

12. Concurs Ping-Pong (7'30)

13. Inici Curset Expressió
Corporal.

14.

15. Muntanya.

16.

17. Concurs Dòmino.

18. Visita tomba Joaquim
Serra/Barqué. Discurs
President. Assistència
Marxa Assimuts (33ona)
Ballada Plaça Sant Jaume,
amb la Cobla Badalona.
Final Premis Joaquim Serra.

19.

20.

21.

22. Muntanya.

23.

24. Concurs Dòmino.

25. Turisme.

26.

27.

28. Final presentació Con-
curs Dibuix.

29. Muntanya

30. Final entrega de Re-
daccions.

1. Concurs Dòmino. Concurs
Infantil Dibuix.

2. Concurs Escacs. Ballada
a la Plaça Sant Jaume
amb la Cobla Principal
de Collblanc.

3.

4.

5.

6. Projecte diapositives
(Concurs).

7. Final Concurs Redacció.

8.

Pessebre.

9.

10.

11.

12.

13. Muntanya.

14.

15. Conferència (8h.)

16. Vermut i dinar a "Chez-
Arlette (Passeig de Sant

Joan, 32). Concurs eRecció
nom Butlletí. Entrega de
Premis i distincions-Sar-
danes: Antoni Anguela. Ci-
nema-Fòrum, Cançons.
Tarda: Pel·lícula "Home-
natge Nacional de Cata-
lunya a la Sardana" i
Ballada a la Plaça Sant
Jaume amb la Cobla Bada-
lona.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24. Missa del Gall.

25. Concert de Nadal.

26.

27.

28.

29.

30. Ballada a la
Plaça Sant
Jaume amb la
Cobla Princi-
pal de Coll-
blanc.

31.

Naixements

El nostre directiu Salvador Cormand, ens comunica el naixement del seu nét Xavier.

Defuncions

El dia 6 de juliol d'enguany, va morir el Folklorista Joan Matas i Higuane, antic mestre dels Esbarts Barcino i Esbart Sant Martí i molt vinculat a la seva estimada Agrupació durant els passats trenta, de la qual fou President.

Casoris

"ens casarem, si Déu ho vol, el dia 3 de novembre d'enguany, a l'ermita de Sant Bernat del Montseny.

Juntament amb els nostres pares i fills, tenim el goig de comunicar-vos-ho.

bernat escandell i soler
montserrat carreras i alegre

barcelona, octubre 1979

El 4 d'agost, ens va deixar la Senyora Dolors Barceló i Escoda, vídua de l'insigne Mestre Lluís Moreno, que va ser soci de mèrit de l'Agrupació.

L'EXPRESSIÓ

CORPORAL

El proper dia 13 de novembre, tindrà lloc, l'inici d'un curset que mai no havíem dut a terme a la nostra Agrupació: L'EXPRESSIÓ CORPORAL.

Les sessions, es realitzaran cada dimarts i dijous de tres de set a un quart de nou. Els preus d'inscripció seran de 400 ptes./mes pels socis i de 600 ptes./mes pels no socis.

Però hem volgut que sigui el seu mestre, el que ens expliqui breument, el que significa l'Expressió Corporal. Per la nostra banda, només ens resta dir que seria bo que us hi apuntèssiu. Com més activitat hi hagi a la nostra casa i més diversa, de més vida gaudirem.

És difícil parlar del que és això de l'Expressió Corporal, perquè de fet, la paraula amara un reguitzell de coses molt extens. L'esport, la dansa, el teatre, el ball, el joc, la psicomotricitat, etc.

El món en el qual vivim, ha dividit l'home en parts: cos, ment, ànima, etc, la qual cosa ha produït un desequilibri en la identitat de la persona. El que n'ha esdevingut més malparat és el cos i això és fruit de la desconexió que en tenim. És lligat i reprimat. No sabem que fer-ne i encara potser més, perquè ens va

ser donat. Tots sabem que tenim uns sentits, però el que és veritat, és que els hem oblidat. Amb l'expressió, potser aconseguirem redescobrir-lo i viure. Descobrirem que el cos i la seva utilització és bona i bonic és contemplar-lo. Establirem una relació, si cal més espontània amb els altres. També, aprendrem a moure'l. Farem una mica de tot: exercicis físics, jocs i reflexes, estimulació dels sentits, tècniques de relax, psicomotricitat, danses i un seguit de coses imprevisibles.

ORIOI

ATENCIÓ !!!!! TOTS ELS NENS I NENES !!!!!

US CONVOQUEM AL

Concurs Infantil de Dibuix

1. Va dirigit a tots aquells que teniu entre 5 i 14 anys.
2. Tindrà lloc el dissabte 1 de desembre a les 6 hores de la tarda a l'estatge de la nostra Agrupació.
3. Us dividireu en grups per edats: 5-8 anys
9-11 anys
12-14 anys
4. El tema del concurs el sabreu just abans de començar.
5. Els dos millors dibuixos de cada grup tindran un premi.
6. Disposareu de paper i material de dibuix a la vostra ú nica disposició.
7. Durant la mateixa tarda, en acabar, el jurat decidirà el premi i acabarem la Festa amb el lliurament dels mateixos.

Concurs Infantil de Redacció

1. Hi podran participar tots aquells infants, l'edat dels quals no superi els catorze anys.
2. El tema sobre el que heu d'escriure és:
"UNA AVENTURA A LA SELVA"
3. El treball que presenteu no podrà tenir una extensió superior a les 300 paraules. La redacció ha d'ocupar a proximadament aquesta mida.
4. L'entrega de treballs la podreu fer a la secretaria a bans del 7 de desembre.
5. Els treballs els separarem en 2 grups segons la vostra edat. N'hi haurà un fins a 10 anys i un altre de 11 a 14.

Concurs de diapositives en color

Amb motiu de les Festes d'Aniversari d'enguany es convo-
ca aquest Concurs de Transperències, que es regirà per les
següents.

BASES

1er. Cada persona podrà presentar una col.lecció de 6 Dia-
positives i podrà optar a dos temes:

L'INFÀNCIA o TEMA LLIURE

2on. Cada col.lecció portarà un lema, que es repetirà dins
un sobre tancat a l'interior del qual es farà esment
de la personalitat de l'autor.

3er. Les mides de la transperència seran de 24X36 mm o in-
ferior.

4art. Les transperències hauran de ser obra de la persona
que les presenti.

5è. El termini de presentació es clourà el dia 28 de no-
vembre a les 9h. de la nit.

6è Un jurat compost per tres persones enteses en l'art
de la fotografia emetrà el seu veredict, assessorats
per un membre de l'Agrupació que actuarà de Secreta-
ri.

7è. Les col.leccions rebudes es projectaran al nostre es-
tatge el dia 6 de desembre a les 8h. de la tarda.

8è. Les col.leccions es podran retirar de Secretaria des-
prés del dia 17 de desembre. L'Agrupació tindrà cura
de la seva bona conservació, però no es responsabilit-
zarà dels desperfectes que eventualment sorgissin.

9è. El fet de prendre part en el concurs presuposa l'ac-
ceptació de les anteriors bases.

PREMIS

Hi haurà un premi per cadascuna de les dues vessants
del concurs.

composició de la nova Junta directiva

VICE-PRESIDENT
ANTONI ANGUELA
I DOTRES

1er.

PRESIDENT
JORDI FONT
I ORTI

VICE-PRESIDENT
JOSEP R. OBIS
I CARRERA

2on

ESBAKT
(Vacant)

SECRETARIA GRAL.
(Mª Rosa Aymami
i Ribas)

CURSET CATALÀ I
BIBLIOTECA
(Joan Mullerat i
Pujó)

AMICS DELS CONCERTS
(Eduard Costa i
Duran)

TRESORER-CAIXER
(Salvador Bonvehí
i Ferrer)

VOCALIA DE CULTURA
(Eduard Unzeta i
Nuez)

ARXIU SARDANES
(Mª Teresa Segarra
i Fabregat)

COMPTADOR
(Pere Poblador i
Alegre)

GRUP MUNTANYA
(Eugeni Batalla i
Arnaiz)

BALLADES DE SARDANES
(Frederic Manau i Gra
jales)

RELACIONS EXTER.
(Jordi Closa i
Perez)

TURISME
(Mª Rosa Aymami i
Ribas)

PREMSA I RADIO
(Antoni Anguela i Do
tres)

BUTLLETÍ
(Ernest Maymó i
Puig)

ESPORTS
(Salvador Blay i
Pardo)

LOCAL I MOBILIARI
(Vacant)

CARTELLERA I ARXIU
(Salvador Cormand i
Redolat)

Relació de Socis distingits per haver complert dos anys com a membres de la Junta Directiva.

Robert Pundes i Chuts
Eduard Costa i Duran
Francesc Blanes i Martinez
Salvador Bonvehí i Ferrer
Pere Poblador i Alegre
Frederic Manau i Grajales
Antoni Anguela i Dotres

Joan Mullerat i Pujó
Eugeni Batalla i Arnaiz
Salvador Blay i Picchi
Enric Liarte i Sambola
Agustí Reverter i Torredemer
Salvador Cormand i Redolat

Darreres altes que s'han fet a l'Agrupació

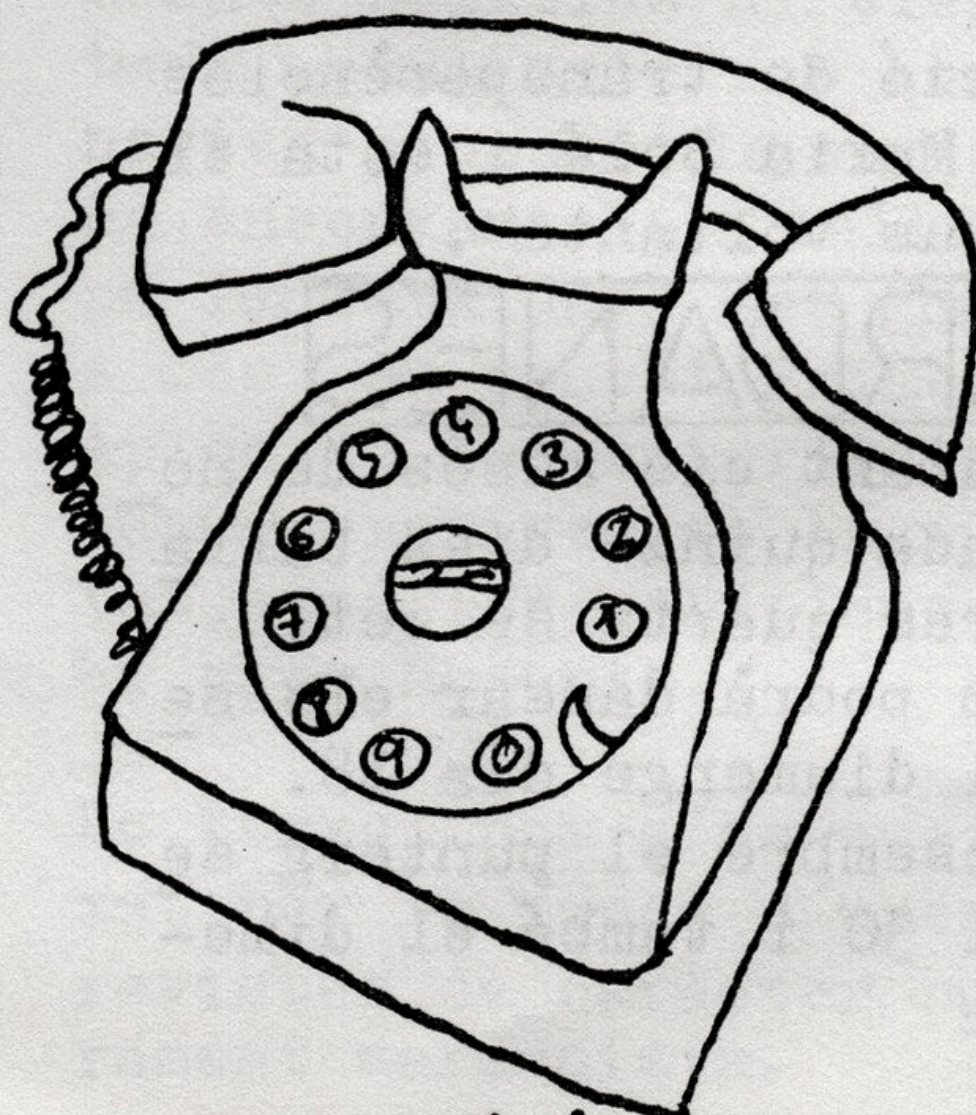
Ramon Maria Amorós
Ferran Rebaque i Giró
Josep Manuel Roldan i Jimenez
Oscar Rojals i Raventós
Pere Sala i Médico

Oscar Olahoz i Calleja
Jaume Vaqué i Casademunt
Anna Maria Nacher
Justa Mora i Granés
Miquel Clapés i Busquets

Relació dels socis que l'Agrupació ha donat de baixa per manca de pagament, després d'haver enviat tres cartes d'avís a llurs domicilis convidant-los a venir a formalitzar la qüota i fruit de la seva no contesta després d'un temps prudencial.

Albert Bohera i Abril
Eliseo Surroca i Sureda
Rosa Maria Bustillo i Pena
Montserrat Martin i Sanz
Jordi Gené i Vera
Nuria Miquel i Bellmunt

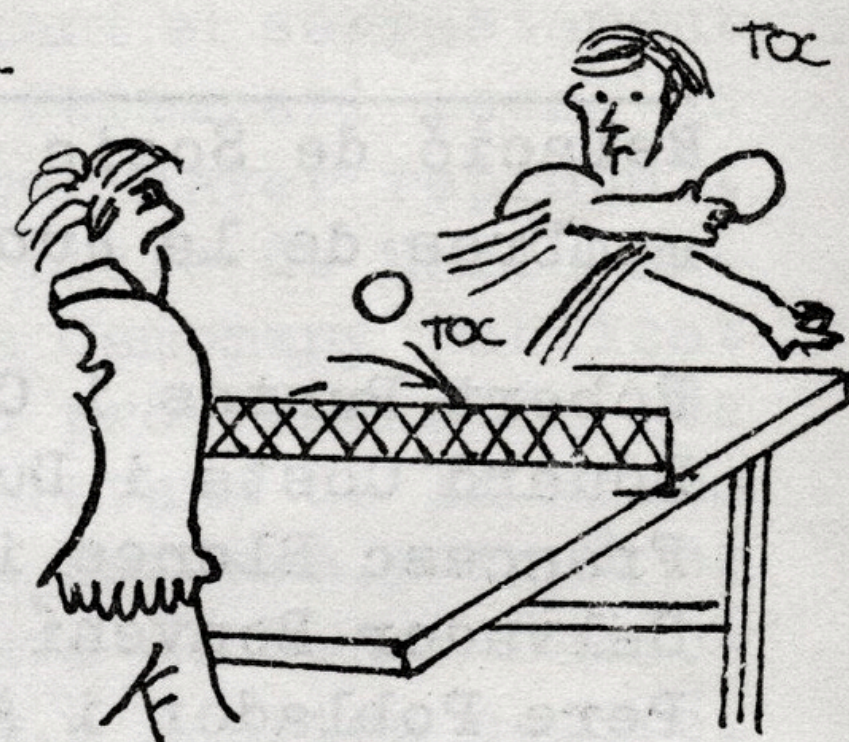
Teresa Maria Torres
Manel Berche i Tarin
Enric Bonmatí i Sendre
Manel Edo i Satugini
Josep Roig

ESPORTS

El Grup de Ping-Pong, es complau anunciar-vos que el dia 12 de novembre, tindrà lloc a dos quarts de vuit el nostre Campionat. Hi sou convidats els que formeu l'equip i qualsevol simpatitzant.

Per les inscripcions dirigiu-vos al Sr. Salvador Blay i Pardo.

MUNTANYA

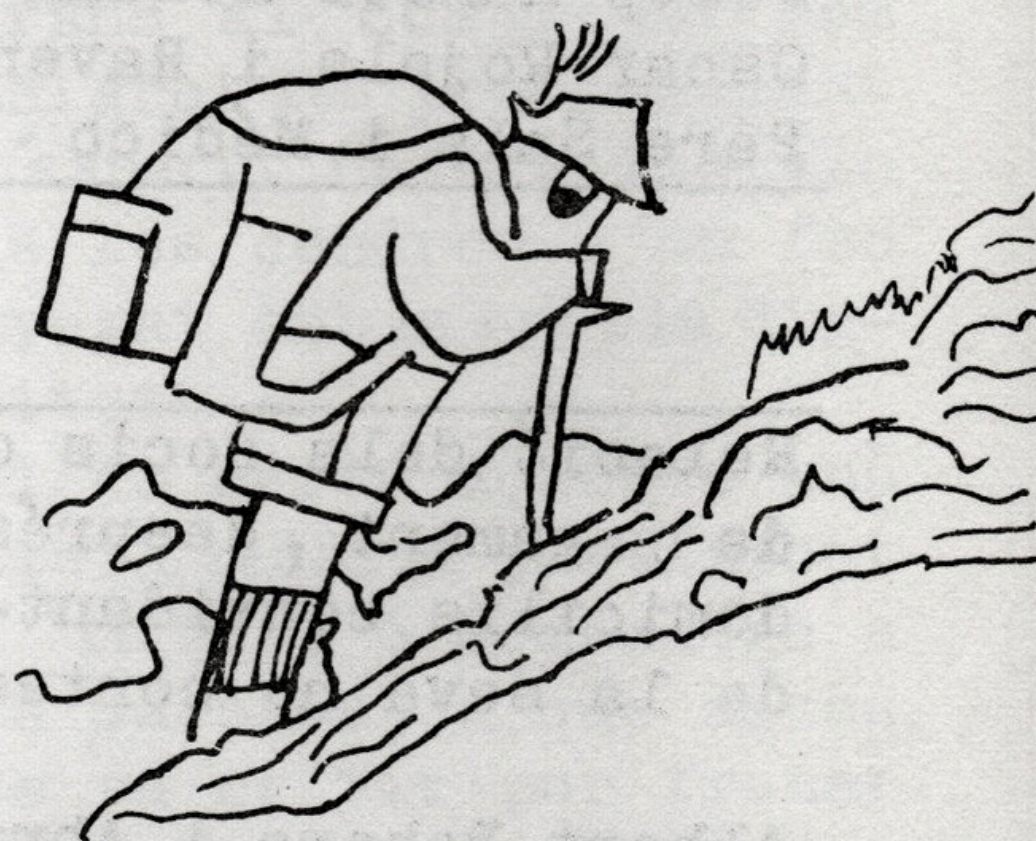
REUNIÓ GENERAL

El dia 8 de novembre, tindrà lloc a les vuit de la nit i al nostre estatge, una trobada per tal de comentar els problemes i les futures activitats del Grup.

L'ordre del dia serà el que segueix:

- Comentari de l'estat de comptes.
- Presentació de propostes i projectes.
- Renovació de càrrecs de la Comissió.
- Precs i preguntes.

Es prega l'assistència de tots els components, ja que la marxa del Grup, depèn dels seus socis i el Grup serà el que els seus components desitgin que sigui.

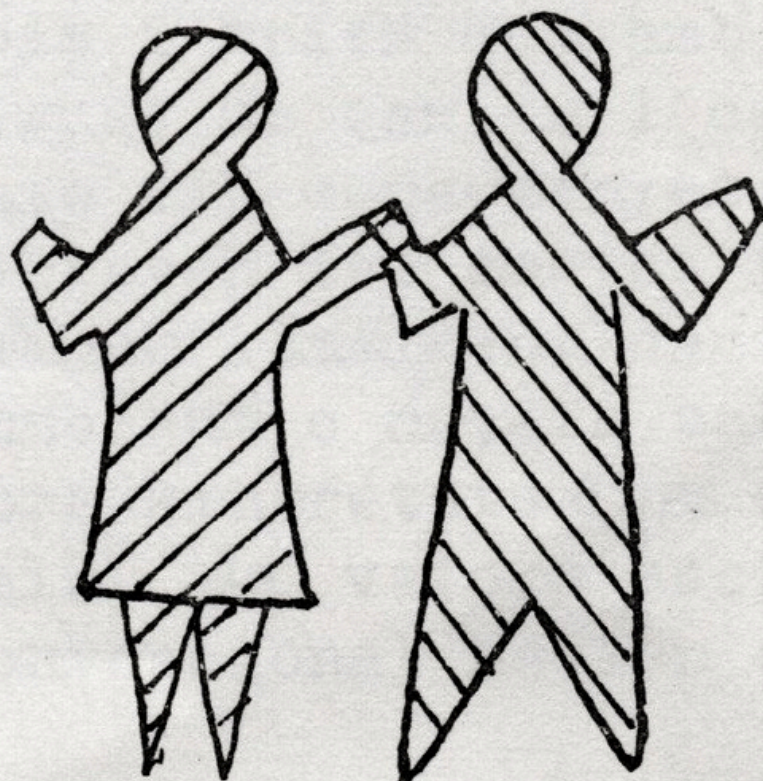
ACTIVITATS PROJECTADES

Dia 1 de novembre .- Projectió de diapositives en color "Galicia", a càrrec d'en Lluís Gràcia i concurs "Coneixem Catalunya"?

Dia 15 de novembre .- Projectió de transperències en color a càrrec d'en Josep Maria Solé i sota el títol "El Petrechema i els seus voltants".

SARDANES

Cal recordar als socis, que durant els mesos de novembre i desembre hi haurà cada quinze dies ballada a la Plaça Sant Jaume a tres quarts de set. Durant el mes de novembre hom podrà dansar els següents jorns: Diumenge dia 4 i diumenge dia 18. D'altra banda en el mes de desembre el punteig serà possible els diumenges 2 i 30 i també el dimecres 19.

LA HISTÒRIA ES REPETEIX:

S'acaba de celebrar la festa que tingué lloc el passat mes d'abril, amb l'ufanós nom d'HOMENATGE NACIONAL DE CATALUNYA A LA SARDANA. El fet és massa recent per fer-ne una ressenya crítica sobretot per part d'aquells, que directa o indirectament es trobaren involucrats en nom propi o de l'entitat a la qual formaven part; però hi ha un fet del qual cal deixar constància i és la duplicitat d'actes que tingué lloc el mateix dia així com també l'espai. Mentre la primera pretenia ser el reconeixement nacional a la Sardana per haver servit d'espoleta abrivant del sentiment català durant el règim franquista, els polítics eregint-se en artífexs, organitzaren una manifestació Pro-Estatut, l'anunci d'Homenatge Nacional de Catalunya a la Sardana era precedit des del mes de febrer a través d'una circular impresa, tamany foli, si bé la data ja havia estat ressenyada a la pàgina "Folklore viu" que signa Josep Ventura al diari Avui del dia 16 de desembre de 1978. La manifestació Pro-Estatut convocada pels partits polítics, es feia en els primers dies de la mateixa setmana del dia 22 d'abril.

I aquí neix la repetició de la història. L'any 1907, es celebrava el Primer Aplec de la Sardana que tingué per escenari Vall

vidrera i que es va dur a terme per iniciativa, de cinc persones amb el recolzament d'entitats catalanistes, sardanistes, amb seu a Barcelona.

Aquest Primer Aplec, era la justificació del treball sardanista d'anys anteriors. La Sardana havia arrelat profundament en el cor dels barcelonins i ni les ballades ni les conferències i cursets d'ensenyament, eren suficients per sadollar ànsies que hi havia de propagar la Sardana no com un divertiment passatger, sinó com un principi de manifestació d'esperit patriòtic.

Doncs bé, després de dos mesos de preparació, l'entusiasme era tant gran i la fe sardanista tant insubornable, que l'Aplec es celebrà el dia 14 d'abril, malgrat que aquell mateix diumenge tingué lloc el miting de la Solidaritat Catalana. Els polítics per primera vegada varen creuar-se amb els sardanistes.

!I pensar que entre anomenats polítics hi eren també aquells mateixos que havien propagat la sardana ensenyant-la a ballar per fer Catalunya més gran. A més, en aquest Primer Aplec, no les autoritats administratives de la ciutat, sinó les polítiques hi eren absents.

De temps, hom s'ha queixat per la manca d'unes revistes de caràcter purament sardanista.

Amb tot una prova fou feta a Manresa el 1916, a Barcelona el 1921-23, fins el 1936. Un bon ramell podia fer-se dels butlletins de les Entitats sardanistes existents. Després les 2 del 1945 a Barcelona i la de Sabadell el mateix any.

Quan les hem tingut també ens hem queixat: partidisme, articles-pocasoltes, manca d'ètica... Si he dit el que va passar el 1907 amb l'Aplec de la Sardana, és per deixar-ne constància amb la pretensió, de que pocs, coneixen el fet i perquè avui, ens trobem amb un cas semblant. Sino ho comentem, seguirà essent vàlida la frase: "les paraules se les endú el vent". Els Butlletins de les Entitats actuals són totalment locals, no capten ni la més petita ona, del que passa en el món de la Sardana. Els diaris són purament informatius. Tot va com una seda. Cap reclamació ni cap queixa. La lliçó de les dictadures l'hem après a fons entre nosaltres i avui, en ple període de normalització seguim dient a tot amen. No fos que la Pàtria s'esberlés.

Tota vegada que el sardanista ha evolucionat, perquè forma part de la societat en que viu i, aquesta així ho ha fet, i hem volgut adornar la Sardana amb els millors atributs que ens ha suggerit l'avançada intel·ligència. Bé hem de pensar que la historiografia

del país ha de recollir també els nostres neguits que són part dels neguits d'aquest mateix país. Però perquè sigui així, cal fer-ho per escrit; fent-ho oferirem un material òptim als etnòlegs.

Centrant-nos amb l'Homenatge Nacional de Catalunya a la Sardana, el primer acte fou l'exposició monogràfica al Palau de la Virreina on hi havia una mostra de les activitats que havien dut a terme les dinou Ciutat Pubilla, mostra, més que eloqüent, si no hem oblidat que el Primer Dia de la Sardana, fou celebrat l'any 1960, quan encara vivíem el símbol d'una època que no hem d'oblidar.

L'exposició no tingué ni nauguració oficial, ni privada. Les portes del Palau de la Virreina foren obertes al públic i aquest entrà lliurement i lliurement va anar seguint les sales on s'exposaven en unes vitrines els documents escrits i gràfics i en altres, els records i obsequis rebuts en el curs de les diferents festes del Pubillatge. Sí, era tota una mostra de les activitats, sinó clandestines, sí forjades amb l'intimitat i discreció necessàriament dissimulada per poder arribar a aquesta data, normalitzada ja, la vida catalana. L'idea d'homenatjar no és un crim.

Els que havien viscut el procés del dia de la Sardana des del començament fins a la data, sabien el que veien i perquè ho veien. Però quin dubte hi ha, que també s'havia de comptar amb els orfes i aquests seguien sent-ho ja que cap mà amiga ni cap veu coneguda, els diguè el que havien de veure i on havien de fixar els seus ulls. Cal tenir present que en tota exposició, hi ha dos factors base: la vista i la intel·ligència. Més en el cas present es feia necessari un tercer element: el de l'emotivitat. I si es fa constar així és perquè hi va haver algú que observà aquest lapsus. Però ja era tard per recular. Les quatre sales on hi havia els documents, estaven plenes de joia i d'entusiasme. Si un moment abans s'hagués escoltat aquella veu, dient, que malgrat els papers escrits en castellà, aquests havien estat pensats en català i que eren l'inici d'un acte d'afirmació... que aquell esboç de cartell de la Ciutat Pubilla de Lleida, reproduït fotogràficament, havia estat impossible d'imprimir-lo, perquè significava un desafiament a les consignes existents d'ofegar tot allò que respirés catalanitat... que el projecte de banderí de Manresa Ciutat Pubilla, no va arribar a materialitzar-se..., que aquell al

tre retall de diari anunciant el segrestament d'un setmanari local ho era per haver reproduït un article de Maria Aurèlia Campmany publicat en un programa dels de la Caravana de la Flama de la Sardana, perquè es parlava de Dansa Nacional..., s'haurien comprés a continuació les fotografies, que hi eren amb escreix, de cada una de les dinou mostres, on es veia que no eren solament els petits els que estaven contents, sinó també la joventut i joiosos igualment els més grans al comprovar com malgrat les prohibicions l'esperit català reeixia de les cendres d'un foc apagat amb la pròpia dignitat.

Si és certa aquesta anàlisi, quedaria justificat l'intent d'Homenatge a la Sardana, ja que aquesta va servir per frenar l'impuls ofegador i ajudà a néixer aquells nous brots que avui, al cap de viny anys, ofereixen una documentació que és tota una prova de fidelitat.

I homenatjant la Sardana, els sardanistes van sentir-se homenatjats. Deixaven de ser aquells nois i noies que amb mànigues de camisa i calçats amb espadenyes, celebraven les festes tot ballant l'innocent dansa. Innocent o no, els balladors desheretats d'una escala de valors socials convencional havien co-

laborat tot mantenint el caliu d'una foguera que ara, en aquest principi de retrobament nacional, s'extenia com llengües de foc que abraçant tota Catalunya, ultrapassava les fronteres i s'aconseguia que allí on hi havia un català, es celebrés el Dia de la Sardana.

Però!ai las!.Haurà estat una utopia?

I sense voler fer cap retret, a la Revetlla de Sant Jordi, el diari Avui publicava un exemplar extraordinari on hom trobava els comentaris favorables als seus tres anys d'existència, pel que havia representat en la normalització de la cultura catalana, en la difícil lluita per la premsa en

català i per si això era poc en les aportacions al món del disc, del cinema, de la cançó i del teatre. ¿I la sardana? Aquesta va restar oblidada com tantes altres vegades ha succeït.

Aquelles revistetes sardanistes que escrites en castellà donaven a conèixer les coses catalanes a aquells nois inoïes que anaven sortint de la closca cobada en el silenci de la por...aquells grups a les sortides dels concerts i recitals de ballets catalans al Palau de la Música Catalana comentant en veu alta les interpretacions de les cobles i dels ballets catalans (recordem que Aureli Campmany sempre va estar en desacord amb

les interpretacions de l'Esbart Verdaguer però reconeixia que ni en els moments més eufòrics del catalanisme i de les coses catalanes, una sessió de ballets catalans mai havia omplenat una sala com la del Palau)..., aquell crit unànim demanant JUNY perquè no podia demanar la SANTA ESPINA..., tot això que va ser el nostre ahir ha quedat oblidat avui.

Perquè un HOMENATGE NACIONAL sense la presència de les autoritats catalanes, ara que hi eren, quin valor haurà assolit?

Serveixi doncs, aquest comentari, com a document del que ha passat avui, respecte al que podia haver estat el dia de demà.

JAUME VILALTA

Relació de les sardanes que interpretaran les Cobles PRINCIPAL DE COLLBLANC i BADALONA, durant els dies 4 i 18 de Novembre a la Plaça Sant Jaume.

Diumenge dia 4
Cobla Principal de Collblanc

Diumenge dia 18
Cobla Badalona

Les noies de la Torrassa
(J. Ventura i Tort)
L'Aplec de Sabadell
(J. Auferil)
Camins d'Olot
(J. Hernandez)
De Sant Feliu a Sagaró
(V. Bou)
Platja d'Aro
(J. Mª Tarridas)
Fadrinalla
(P. Massats)

A Joaquim Serra
(J. Grivé)
A Guissona
(J. Serra)
Sempre avant
(J. Aguiló)
El xicarró
(J. Serra)
Quan el pare no té pa
(J. Blanc i Reinalt)
Els gegants de Castellterçol
(J. Serra)

El programa del dia 18 és dedicat a la memòria del Mestre Joaquim Serra i Corominas, en la commemoració del 22 Aniversari de la seva mort.

XXVIII APLEC DE LA SARDANA DE CATALUNYA A SANT MIQUEL DE CUIXÀ

Al vell cenobi del Conflent de la Catalunya Nord, a Sant Miquel de Cuixà va tenir lloc el 9 de setembre el 28è Aplec de la Sardana de Catalunya que venia celebrant-se en les seves 27 edicions anteriors a Montserrat, instituint per l'Obra del Ballet Popular.

La data històrica de l'onzè centenari del Monestir de Sant Miquel de Cuixà que s'escau enguany, era un provat segell patriòtic que feia ressonar l'Aplec que venia de Montserrat a inscriure's al lloc del naixement de la nostra identitat nacional, de l'origen de Catalunya, a Cuixà.

L'Agrupació en un nombre important de socis (passarem de llarg el centenar), feu adhesió total a la diada i volgué fer-hi acte de presència, convertint el nostre anyal Aplec de l'Agrupació, amb l'agermanament amb l'Aplec de Catalunya assistint a l'ofici Conventual i als actes que a la memòria dels insignes catalans Pau Casals i Pompeu Fabra, aquest al cementiri de Prada de Conflent davant la tomba, previs els parlaments del Sr. Josep Mainar i del Mestre Pere Pellicer, aquest darrer deixeble que fou de l'ordenador de nostra llengua, finalitzant amb el cant del nostre himne nacional.

Als Claustres del Monestir les Cobles Combo-Gili i Els Únics, els cantaires "Pa amb oli", els esbarts "El Molí Sardanista", "Dansaires de Sant Llorenç de Cerdans i el Grup Catalunya de Perpinyà, executaren ballets entre la gran afluència de sardanistes que puntejaren un enfilall de sardanes.

Cal remarcar, que dintre del cenobi i en l'ofici conventual, al mateix peu del prebisteri en el moment de l'ofertori el Grup Sardanista de Perpinyà, dansà la sardana "La Santa Espina" i també la cobla tocà enmig d'una gran emoció del públic "El Cant dels Ocells" de Pau Casals. Acte seguit es feren les ofrenes de la senyera de ferro forjat de pedres muntades procedents de Roda de Isàbena, La Seu d'Urgell, Scala Dei, La Seu Vella de Lleida, Montserrat, Vic, Ripoll, Besalú, Poblet i Girona, i altres ofrenes simbòliques de Montserrat, Lloret de Mar, Puges, l'Urgell, Rosselló, Ripoll, Segrià, Pallars, Baix Camp, Vallès i Girona. Les oferiren en breus però sentits parlaments el Sr. Mainar i Izquierdo de l'O.B.P.

Cal felicitar a la Federació de Foments de la Sardana de Catalunya Nord, en especial al seu president Sr. Roger Raygal per la magnífica i implecable organització de l'Aplec que palesa que amb llur entusiasme i estima a la nostra tradicional dansa són mereixedors de l'aplaudiment de tot el sardanisme del Principat, doncs ha fet que la gran rotllana segueixi enllaçant per damunt dels Pirineus.

PERE POBLADOR I ALEGRE

En els discursos fets a la tomba de Pompeu Fabra, amb motiu de l'acte d'homenatge que tingué lloc durant el curs de les festes de l'Aplec de la Sardana celebrat a Sant Miquel de Cuixà, es va fer notar que la Sardana a través dels sardanistes, s'havia anticipat al moviment de recuperació nacional català. I es digué que precisament fou una revisteta sardanista, una cosa de poca importància i sense valor, però l'única que donà fe de la mort de Pompeu Fabra.

Per si l'orador no ho sab i per aquells que estigueren presents i ho desconeixen, la revisteta sardanista, aquella petita cosa, es deia GUIA DEL SARDANISTA. En el darrer número de l'any 1948, deia: "A UN FILÒLEG QUE ENS ACABA DE DEIXAR".

COL·LECCIÓ CLÀSSICS DE LA SARDANA

Finalment, el tan esperat disc d'aquesta Col·lecció dedicat a Joaquim Serra, enregistrat amb la pulcritud que sempre ens ofereix "Clàssics de la Sardana" ha estat editat sota l'infatigable direcció dels abnegats amics Tremoleda i Urrea, als quals en el transcurs d'aquesta singladura per la difusió de la Sardana, tant deutors som els amants de la música autòctona. La Cobla Selvatana amb la justesa que li és habitual ens ha donat una versió impecable de les dotze sardanes de que es compon l'àlbum.

Com que el disc va encapçalat per les entitats, Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona i Obra del Ballet Popular, ens plau per la fortuna que l'ha fet possible, agrair a la Col·lecció Clàssics de la Sardana la nostra reconeixença i alhora animar als seus excel·lents promotors, perquè no defalleixin en la seva lloable empresa.

Obviament no crec ara descobrir l'obra de Joaquim Serra, el desaparegut amic, admirat compositor ple d'humanitat i senzillesa que ens deixà aquell 17 de novembre de 1957. L'Agrupació el recordarà sempre i li retrà homenatge cada any en el seu aniversari, amb un plany de dolor i de memòria. La crítica musical d'aquests anys i dels venidors ja han dit i diran tot el pes racial que contenia l'obra de Joaquim Serra i la llàstima que fós estroncada prematurament, car de tenir la sort de viure encara hagués prés una més gran volada.

El disc va acompanyat d'una densa i magnífica biografia del malaguanyat Quimet, deguda a la ploma apassionada i justa de l'amic Manuel Cubeles, doncs qui millor que ell podria escriure-la a l'haver-la viscuda tant d'aprop i a l'enxems a un apassionat com Joaquim Serra li corresponia un altre apassionat com Manuel Cubeles.

I ara ens toca simbòlicament fer patent a tots aquells anònims sardanistes, amics i la gent popular de les Entitats i de les ballades al carrer, a aquell poble que sempre, vibra, s'aixeca i es desvetlla quan venen les maltempsades, la recordança i l'agraïment que donaren prova aquells anys de 1953 a 1957 i que s'aplegaren a la crida de la constituïda OBRA JOAQUIM SERRA que patrocinà l'Obra del Ballet Popular, l'Esbart Verdaguer i la nostra Agrupació aportant la seva col·laboració a les llistes d'ajuda a Joaquim Serra fent apart de ballades que es destinaven a l'Obra Joaquim Serra, festivals com el que es celebrà al Palau de la Música Catalana organitzat per la "Colla Rosa Roja", Emili Serra hi abocà tot el seu entusiasme, la ballada a la Plaça Reial de la nostra Agrupació que reuní un bon ajut pecuari i a la tasca tenaç i encomiable del desaparegut violinista Domènec Ponsa que mobilitzà els músics del Liceu de l'Orquestra Municipal de Barcelona perquè engruïxissin les llistes i els cabals de l'Obra Joaquim Serra que s'havia creat l'any 1953.

PRESENTACIÓ DEL DISC JOAQUIM SERRA.

En el nostre local social, el dia 13 de setembre, fou presentat el disc que la Col·lecció Clàssics de la Sardana, amb la col·laboració de l'Obra del Ballet Popular i la nostra Agrupació ha llençat, adreçat als centenars de subscriptors que fan possible l'èxit de les gravacions de la dita col·lecció.

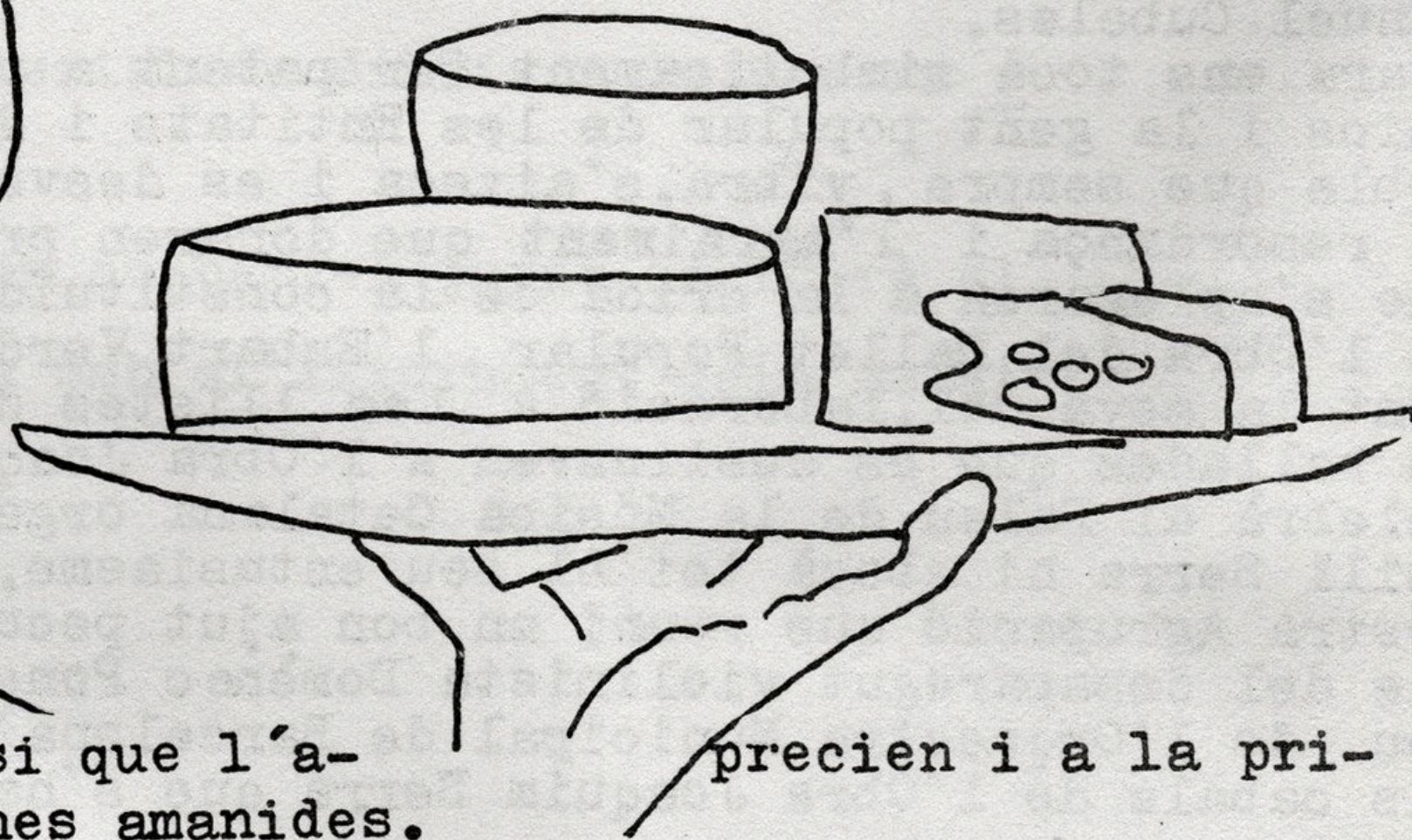
Comença la presentació el nostre estimat amic Josep Tremoleda, quid'una manera planera explicà tots els avatars i les carecterístiques que amb el màxim rigor s'han anat produint en l'elaboració dels discs Clàssics de la Sardana. Immediatament el nostre vice-president Antoni Anguela prengué la paraula per a fer un breu exàmen de la cronologia de les 12 sardanes editades i amb el servei de l'equip estereofònic que s'estrenava a l'Entitat, gràcies a la magnífica Secció Curset de Sardanes que encapçala Francesc Blanes, s'executaran sis sardanes del Mestre Joaquim Serra del disc de presentació.

Forts aplaudiments coronaven l'audició, prodigats per un nombrosíssim públic assistent, acabant-se la vetllada amb un lunx.

Presidiren l'acte, el Sr. Josep Mainar de l'O.B.P. i Manuel Cubeles que fou el realitzador de l'extens llibret que acompanya el disc.

DE LA XICOIRA

L'amanida d'escarola o d'enciam, per la seva popularitat, és un plat quasi necessari en tot àpat. Però fora de les clàssiques amanides, hi ha la que es pot fer amb les fulles comestibles d'una planteta que podreu trobar als prats de mitja muntanya; és la xicoira silvestre, de fulles i no dores, retallades, obtuses i lleugerament amargants, que proporcionen, un plat gustós i poc conegut a ciutat. En les nostres caminades a muntanya fàcilment la trobarem, la xicoira, amb molta abundància en alguns indrets, però el desconeixement que en tenen molts excursionistes i la humil i desapercebuda presència de la planta, fa que no tingui la difusió que mereix. Els poblets de les serra

lades pre-pirinenques, sobretot, si que l'amavera és buscada per fer-ne bones amanides.

La xicoira silvestre (*Cichorium intybus*), és una planta de llarga vida, que va fent fulles noves arran de terra a mida que perd les velles. Floreix amb petites flors blaves. L'arrel és oblonga a manera de fus, de gruixària d'un dit, de color groc exteriorment i interior blanc, és inodora i amargant. Creix en llocs no conreats, encara que també es fa conreu per obtenir-ne un succedani del cafè, fet amb l'arrel torrada i molta. Té algunes propietats medicinals; la infusió de les fulles, ja seques o tendres, és tònica, estomacal i depurativa. Se'n fan també extraccions emprades en farmàcia.

Una varietat molt important de la xicoira és l'endívia, (*Cichorium endibia*), planta anyal comestible originària de l'Índia, de fulles imbricades i apinyades de color groguenc i dolces, de les quals, es fa gran consum a tot el món. És conreada a caves i el principal país productor n'és Bèlgica.

La xicoira silvestre o amargant també es conreada a França d'una manera molt especial: un cop arrencades les plantes, amb arrel i tot, del conreu, del camp, es tallen les fulles, i les arrels es conreen de nou a la cava.

(continua)

(continuació)

Es fa amb terra molt adobada, i així creixen rapidament noves fulles, molt llargues i blanques, que anomenem "barba de caputxí", amb les quals es poden fer excelents amanides.

Si alguna vegada a la primavera, passeu sense presses per la collada de Toses, arribeu-vos-hi. És un petit poble, Fornells de la Muntanya, situat a la Vall de Ribes a 1.300 metres d'altitud, prop de Toses, a migjorn del Pla de les Sakines i tocant el Riu Rigart. Allí hi trobareu un petit restaurant d'ambient senzill i casolà, on, a més d'uns insuperables embotits de la casa i d'una cuina de qualitat sense massa refinaments, però amb una garantia com la de casa, us faran una amanida de xicoires tendres, de fulles cruixents, fresques i recargolades, de la qual us recordareu tota la vida.

ANTONI PONS I CASAS

CURIOSITAT

CURIOSITAT

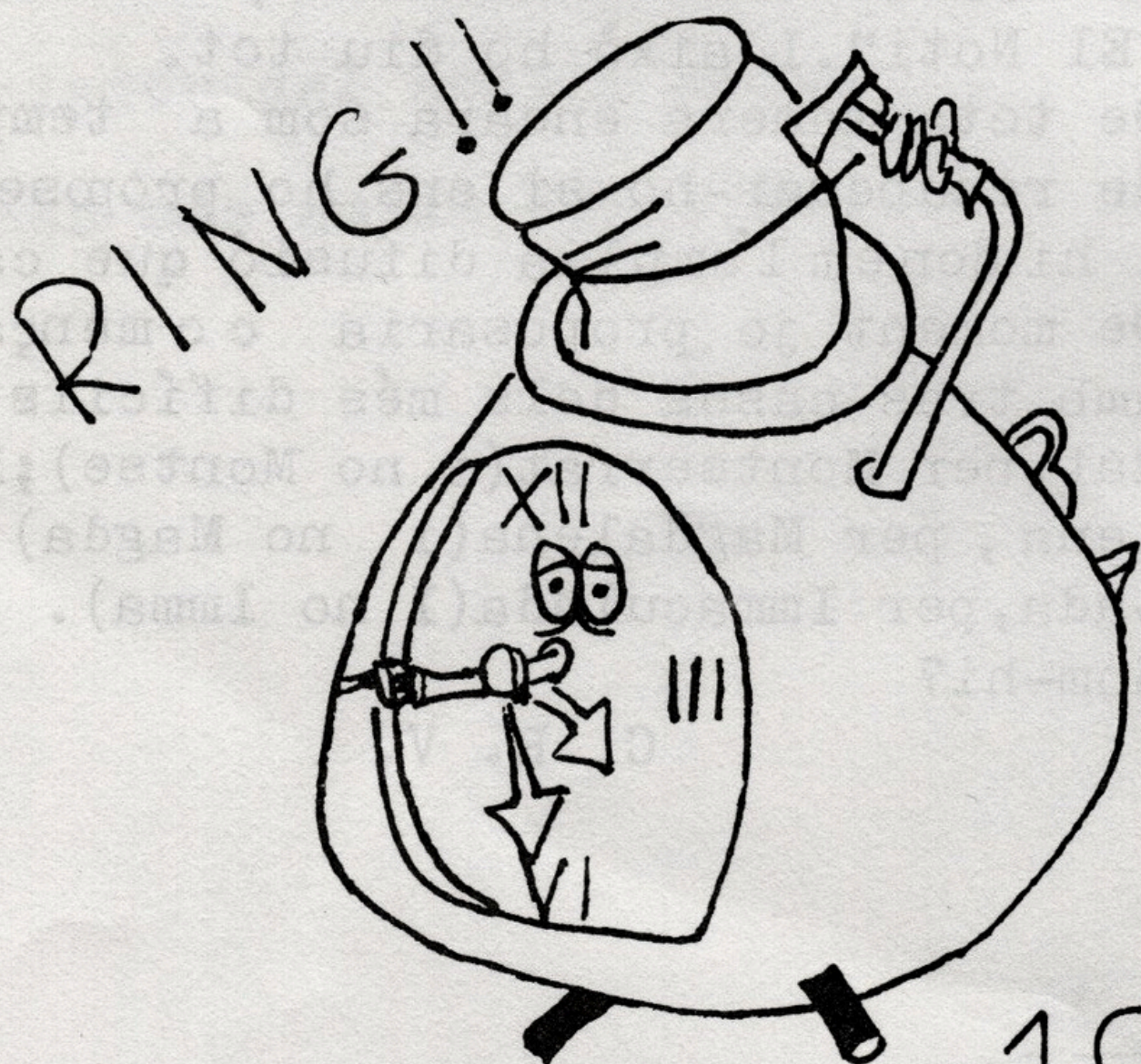
Els rellotges de quars em fan por

No, no m'he equivocat, no parlo dels rellotges que assenyalen els quarts i (que a voltes van a tres quarts de quinze-sobretot quan són 3/4 de tres) Em refereixo a aquests rellotges que han sortit no fa gaire, que també, se'n diuen digitals.

Resulta doncs que passa una cosa. Ja sabem que en català s'ha de dir (i ho diu gairebé tothom) un quart de vuit, tres quarts i cinc minuts de quatre o dos quarts i mig d'una. Però ara noi, amb aquests rellotges que hom marquen tot: el dia amb anglès, els segons, la data, etc, resulta que t'ho diuen d'una manera: les 8:55', les 10:01'59" i tot així que em fa por.

Em temo que ben aviat la gent haurà oblidat allò tan bonic i tan nostre dels quarts, i poc a poc anirem perdent, no per l'intromissió d'altres i llengües, sinó per mor del modernisme i la ciència de l'era espacial. No podem resignar-nos, cal que reaccionem i encara que vegem unes xifres fredes, nosaltres fem treballar el magí i pensem que tenim una manera de dir que és ben diferent de tots els altres pobles de la terra i que hem de seguir anant a quarts, com hem fet des de l'avior fins ara.

AGUSTÍ REVERTER I TORREDEMER

Quan ja fa temps van fer per Televisió l'obra "Cañas y Barro" de V. Blasco Ibañez, a mi m'impresionà, d'allò més, la catalanitat dels noms dels protagonistes i la manera com hi eren abreviats o escurçats.

Era una manera de fer pròpia i característica de la nostra llengua, que ara és en camí desaparèixer, i que, si no hi posem remeis s'extingirà. Em refereixo a la forma tradicional catalana d'abreviar o escurçar els noms de persona agafant només l'última o últimes sil·labes del nom.

Forma que, fins que no ens ha envaït el sistema invers de castellans i americans, havia estat la normal i corrent tant al Principat com al País Valencià i a les Illes.

Vegem-ho, si no, en els personatges de "Cañas y Barro": un dels que apareixen al començament, la mare de la noia, li diuen Nela, abreviatura de Manela. Després, la seva filleta és la Neleta, abreviatura de Maneleta. Per part dels homes, el fill Tono representa el nom Anton, reduït a Ton i, després reforçat amb una vocal que, en aquest cas, és la "o" (o sigui com també fan els valencians amb Manel, que, reduït a Nel, després es reforça amb una "o": Nelo). No ens ha de sorprendre aquest sistema que no és un castellanisme i que nosaltres al Principat, tenim en casos com "boscs" o "discs" que passen a "boscós" o "discós" per reforç de la "o". I encara més: en català antic deïem "jo camín" i "jo pos", i després hem acabat dient "jo camino" i "jo poso" pel mateix reforç de la "o", cosa que no han fet ni balears ni valencians. Però tornant als personatges de "Cañas y Barro", tenim finalment el nét, en Tonet, abreviatura de Antonet, també molt corrent al Principat uns anys enrera.

Amb aquestes abreviatures hem vist, el sistema que empraven aquells valencians no castellanitzats de fa

mateix de cent anys, sigui el mateix que encara subsisteix a les Balears amb els Tomeu, Biel, Biel (Bartomeu, Gabriel, Sebastià, Isabel) i a les zones preferentment rurals del Principat amb tantíssims casos ja poc habituals com Bros (Ambrós), Cesc (Francesc), Cís (Narcís), Lari (Hilari), Nasi (Ignasi), Quel (Miquel), Quin (Joaquim), Tòfol (Cristòfol), Ton (Anton), etc. i Ció (Concepció), Cisa (Narcisa), Munda (Raimunda), Queta (Enriqueta), Tina (Agustina), etc.

Aquesta forma d'abreviar era tant corrent a la nostra terra que fins i tot es donaven casos força curiosos com aquell de l'obra de Joaquim Ruyra "Pinya de Rosa" en què apareixen l'avi, el pare, el fill i el nét anomenats Salvador, Vador, Vadoret i Doret.

Amb l'arribada del castellà i en ser anomenats molts catalans amb noms castellans el sistema no va afluixar: Cinto (Jacinyo), Nando (Fernando), Cisco (Francisco), Mingo (Domingo), etc.

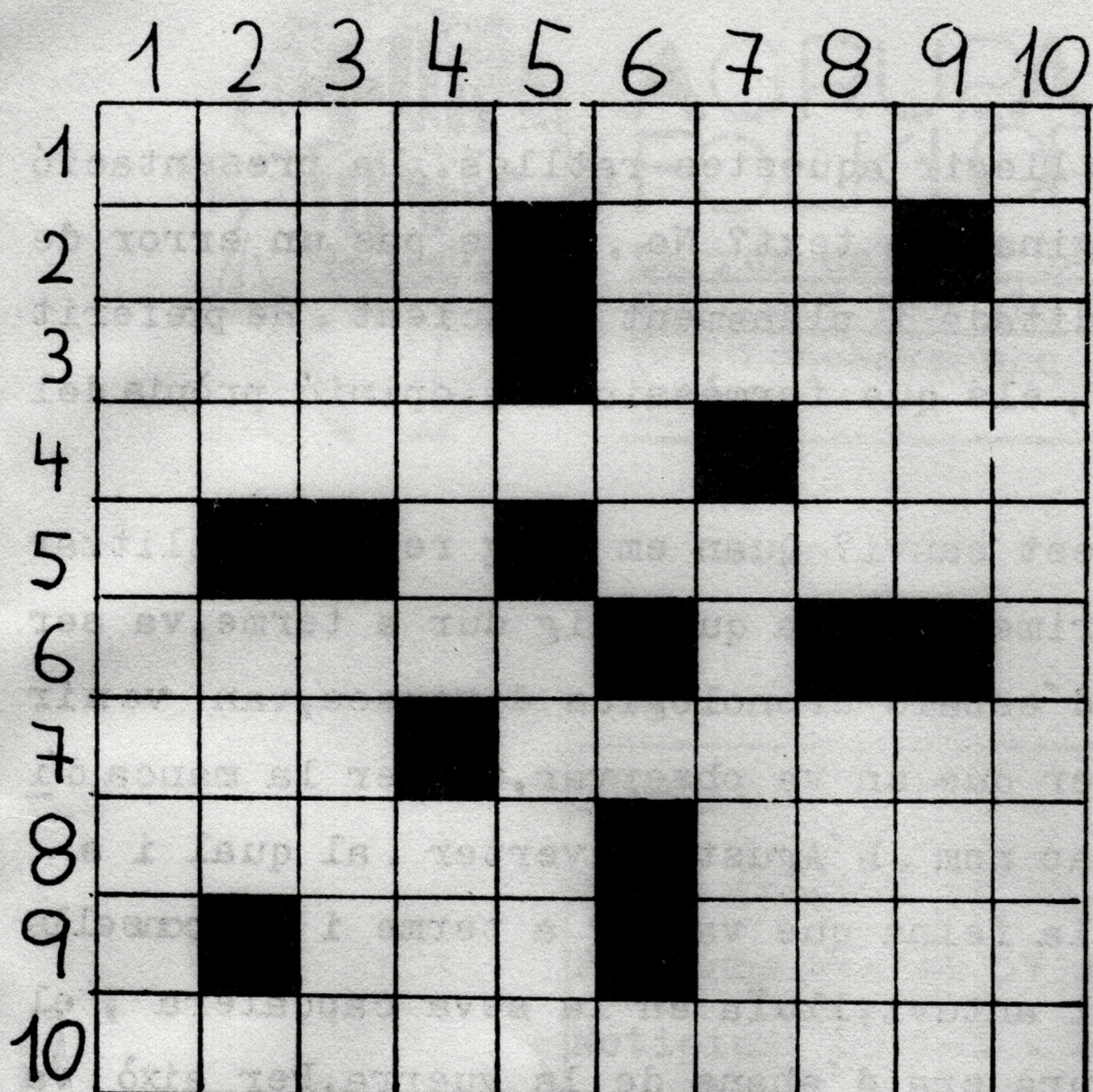
I era tanta la vitalitat del sistema que va ultrapassar el camp estricte dels noms de persona per introduir-se en casos de l'esport com el del Nàstic (Gimnàstic de Tarragona) o en el de la premsa com el del Ciero (El Noticiero Universal).

Tot això, però, s'ha acabat. Quaranta anys de castellanització han destruït aquella norma secular. Si li preguntem a un jove d'avui com abreviaria "El Noticiero", ens dirà "El Noti". I això ho diu tot.

De tota manera encara som a temps de recuperar-ho si ens ho proposem i hi donem l'amplia difusió que cal. De moment jo proposaria començar amb tres casos dels més difícils: Rat, per Montserrat (i no Montse); Dalena, per Magdalena (i no Magda) i Lada, per Immaculada (i no Imma).

Som-hi?

C. R. V.

HORITZCNTALS:

1. Poble situat a la vora d'una riera, en el Vallès.-2. Forma d'energia que per la seva acció sobre els ulls ens fa veure els cossos. Al revés, còrrua.-3. Tinc por. Al revés, boigs.-4. Riu per on s'escolen intermitentment les aigües pluvials d'una conca(plur.). Al revés, establiment de begudes i menjar.-5. Fa més fi.-6. Adornar-se.-7. Cent cinquanta-u. L'alfa de l'Àguila.-8. Conjunt d'eines d'un taller. Al revés adorni.-9. Al revés, de bona alçada. Instrument musical de vent. 10.-Acció d'abandonar algú la religió en que ha nascut per professar-ne una altra(plur.).

VERTICALS:

1. Que tot ho porta massa enllà(fem.).-2. Regla d'acció imposada per una autoritat superior. Líquid untuós.-3. Al revés imitador. Poso tinta.-4. Fa posar algú tocant de boca a terra. Article contracte.-5. Reunió d'un cert nombre de caps de bestiar que es crien i es fan pasturar plegats.-6. Vas petit de porce_ l.lana amb nansa per a prendre cafè, te, etc.-7. Nom de dona. Respiració fatigosa(pl.).-8. Tresor públic. Al revés iol.-9. Arran. Al revés, s'equivoqui.-10. Llobines.

(La solució dins del proper número).

PRESENTACIÓ

Benvolguts socis:

Intueixo la vostra estranyesa, al llegir aquestes ratlles. ¿La presentació d'una publicació a la darrera pàgina amb text? No, no és pas un error de compaginació. És una acció premeditada i plenament conscient. He preferit que fòssiu vosaltres, lliurament, els que formèssiu una opinió pròpia del Butlletí que heu llegit.

Molts us preguntareu, per què aquest canvi? Quan em vaig responsabilitzar de la direcció del Butlletí, la primera tasca que vaig dur a terme, va ser la recerca. Diferents butlletins d'espais cronològics diversos, van venir a parar a les meves mans. El primer que un va observar, va ser la manca d'identitat del Butlletí: no tenia cap nom. L'Agustí Reverter, al qual i aprofitant l'avinentesa agraeixo la feina que va dur a terme i els consells que em donà, va dir-me que de vell antuvi, llua en la seva capçalera, el mot RITME. Però aquesta nomenclatura era d'abans de la guerra. Per això va acudir-se'm proposar a la Junta Directiva, la possibilitat d'un concurs, per a batejar-lo amb el nom que vosaltres creieu més escaient. Si sembla, que ha de continuar dient-se RITME, s'ho dirà, però si la majoria dels socis prefereixen un altre nom, la seva voluntat esdevindrà llei, amb la posterior aprovació de la Junta.

Però la raó de pes, abans que una altra, és l'economia. L'Agrupació desgraciadament o afortunadament no gaudeix d'una economia massa opulenta. Amb el nou format, el Butlletí costa aproximadament unes 23.000 pessetes, mentre abans voltava les 30.000. A més, gràcies als anuncis que procurarem si guin fixes, els costos es redueixen gairebé a zero. Si és possible en els propers números s'inclouran motius gràfics, i mirarem de que les despeses siguin del tot nul·les.

Solament una cosa em resta dir. Sollicito la vostra col·laboració pels números diferents. Qui sàpiga dibuixar (els dibuixos d'aquest número són reproduccions), es vegi capacitat per a fer crítica musical o literària, o simplement tingui una idea brillant o vulgui ajudar en el picat i compaginació del Butlletí, li prego es posi en contacte amb mi.

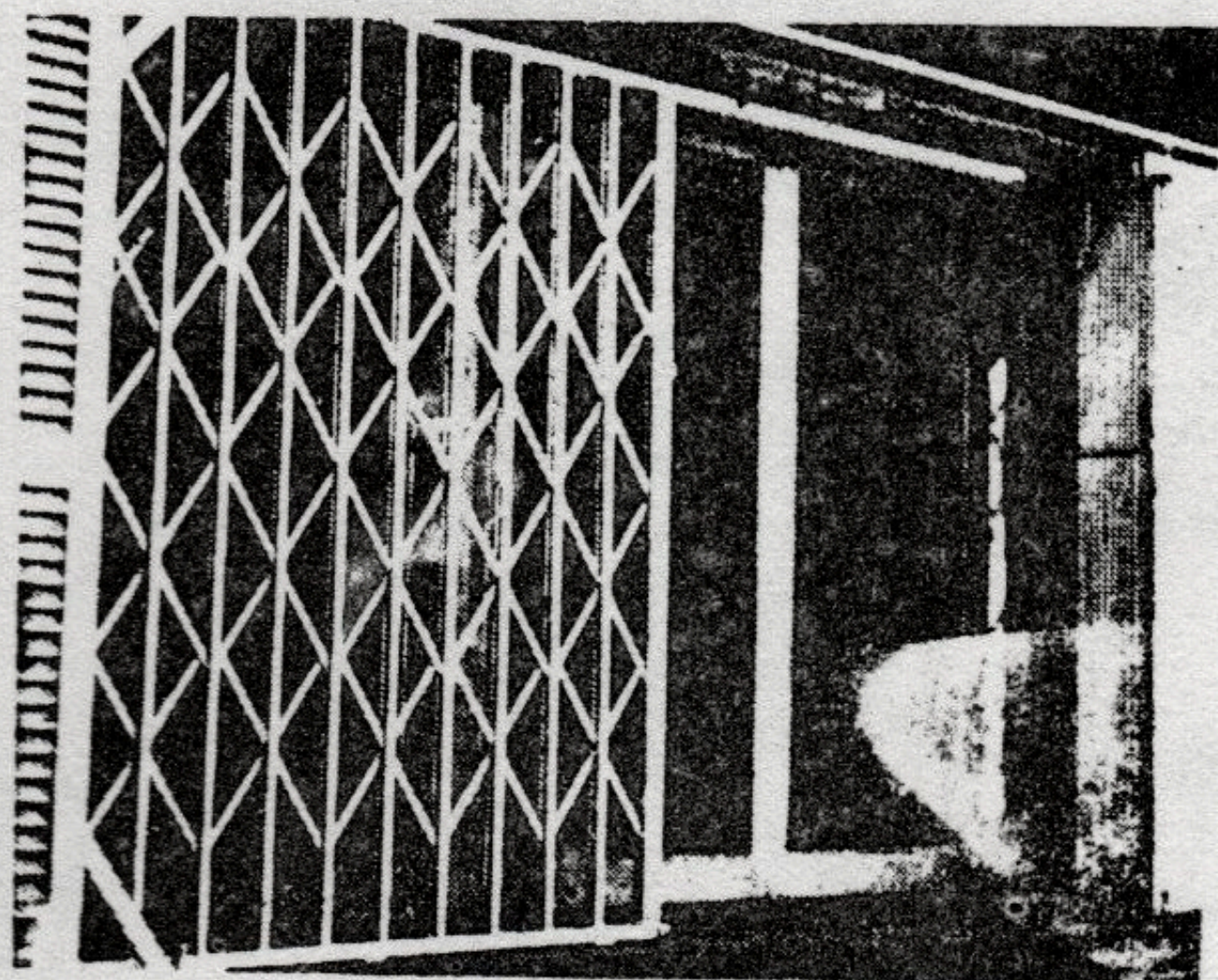
Moltes gràcies i sobretot disculpeu les meves fallades que hi són. Amb el temps i la vostra ajuda tot s'adobarà.

ERNEST MAYMÓ I PUIG

seguretat decorativa

en àtics, torres,
cases de comerç, etc.

Porta resistent,
lleugera, silenciosa.

BALLESTA ROMBOIDE

(PATENTADA)

i altres sistemes

Construccions Nartorres, S. A.

Tamarit, 114 Telèfon 325 50 12 Barcelona-15

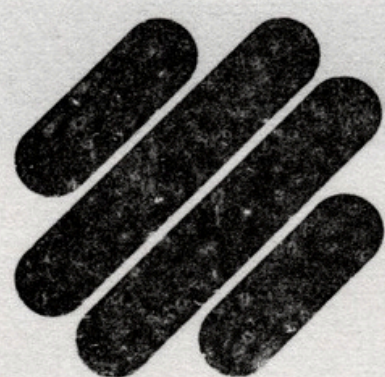
*El número pel sorteig de
Nadal és el 31.337*

JA ES A LA VENDA!!

Estimem

**tots els qui fan de la dansa
la més bella expressió
de la nostra cultura**

BANCA CATALANA